

namas
CO, ILL.

iausiu lenkiskų
autuvių džego-

asite pigeusius ir
pddius moteris
aikrodus — nog

ai \$ 10, iki 15,00
2 ansai, \$ 10, 75
3 ansai, 13, 75 c.
4 ansai, 15, 85 c.
lai \$ 8,00
dže, ant 8 dienu
\$ 3,00 ir 4, 50
wisokiu aukšniu
lku i teip tola.
ausi ziegorelei u

as,

vu už pige preke.
š žemes.
akizskas ir kitokas.
lietuwnika,
wygados atidariau
ria.

in Ameryka ir

S
CAGO, ILL.

TAURACIJA.

atramento

CLARK ST.

puika Restauracija

kitie

TARAS
IS,

stos

AS.

ikee ave.

stu

lietu.

il.

mas

CHICAGO.

W. 333.

LIETUVOS

SKIS.

laiwu, už pigiau
niestas, slunezu pyri
S.

uwiskiz [ne swetintaut

67 W. 18 str.

LL.

LIETUVA.
567 W. 18 St.
A. W.
ZALAUSKAS.
CHICAGO ILL.
SKAITIKITE.
Lietuva.

NEDELINIS LAIKRASZTIS
"LIETUVA"
Išleista košnia Subata Chicago, Illinois.
KASZSTUOJA
ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UZMARIA.....\$3.00

Preke Apgarsinimu:
Wienas elute wienas karta.....15c.
Wienas elute ant menses.....50c.
Wienas colis ant menses.....\$2.00
Wienas colis ant metu.....\$10.00

"Lietuva" Publishing Co.
567 West 18th Street, CHICAGO, ILL.

Del gramatu su pinigais ir (Money Orders)
ADRESAS SZYAS:
A. V. ZALAUSKAS,
567 West 18th Street, CHICAGO, ILL.

Spaustuwe "Lietuva" spaudina Kuigas,
konstitucijas, tikietus ir t.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Appearing every Saturday the only Lithuanian Paper Published in Chicago, Ill. Subscription Two Dollars per year.

Rates of Advertising:
One line once.....15c.
One line, one month.....50c.
One inch, one month.....\$2.00.
One inch, one year.....\$10.00.

The "LIETUVA" Printing Office executes all kind of Job PRINTING and TRANSLATING in all modern languages. All communications must be addressed:
"Lietuva" Publishing Co.
567 West 18th Street, CHICAGO, ILL.

Money and Money Orders must be sent to
A. V. ZALAUSKAS,
567 West 18th Street, CHICAGO, ILL.

Nr. 12.

Chicagas, Ill. Subata diena 25 Vasario (February,) 1893 m.

Metas I.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

PASARGA.

Brangus skaitytojei, turiu da syky apgarsyti skaitytojams „Lietuvas“ kad nesistumete pinigų ant seno Managerio, ba spanstuwe „Lietuva“ nupirko A. V. Zalauskas, už tai persergesziu „Lietuvas Skaitytojais“ ne paklyskite su atraszu...

Tikras atraszas mano toks:
A. V. Zalauskas.
567 W. 18 str. CHICAGO, ILL.

Ar reikia mokslo?

Sutruksa kalbos. Išklytos per Dra. J. Szupa Malanoy Cityje, 15 d. Vasario 1893 m.

Daugelis isz musu brolu nesu-pranta reikalingumo ir naudos mokslo, juk, sako, mes ir be mokslo duona pelnikaujame! Na, je, wisi pelnikauja! Bet wienu pelnai yra dideli, kitu mazi, wienu teisingi, kitu sukti. O tuomi instabiausias yra dalykas, kad biednioku pelnai buwo sieniaus, o ir szia dien liekties negausus taip labai, jog jie netiktai kenčia bada ir pliki, bet yra pjaujami ligu baisiausiu, k. a. choleros dipterijos ir tt.

Tojausgi darbininkas, biednas žmogus, wisiems daigtams suteikia wertybe sawo darbu; be darbo indeto naudingai nera brangintia daigta! Pasitiejie delnai darbininku apdirba tankus, suwalo jawus, weza juos ant pardoso; pusletiejie delnai darbininku pastato mums, bažnycias, palocius, szweda kelus, isz widuriu žiames gabena ant wirszaus anglis in wiskius mineralus.... Tai-gi wisor pamatome zenklus triuso bednioku!

O už ta sawo triusa, naudinga wisiems darba, ar gauna padekawones tos musu draugijos bitys? Žinoma, gauna! Ar-gi tai nera padekawone, jeigu priwaisina bagocziai kareziama? Jeigu kapitolistai sudarko pena? Jeigu priwercia gywenti szkiunese, urwuose ir lindynese pažiamines? Jeigu kunigai, gelbetojai kapitalistas, turi mylista prižadeti linksmybes danguje ir kankynes pragare? Ir kur biednas neranda padekawones už sawo triusa? Juk Homestende liejosi warguoliu kraujas, ar-gi tai ne padekawone? Taip-gi Tenestyje. Buffaluje ir daugybeje kitu wietu ar-gi darbininkas kapitolistai nedekawojo už ju strama szwino kalkomis? Priesz ar galima pamirszti bednioku subruzdinimus dideliuose miestuose, žne tik Amerikos, bet ir Europos, kur jie klabinia prie duriu bagocziu, dantymis sawo szalczio barzkindami, o su pilwais isz szalkio gurgždancio; ar kapitolistai ir kunigai czion žmonems nepasidekawoja kersztais, kulkomis, kalejimais? O mislyjate, kad czia jau galas litanijai dekawones? klystate! Monopolistai tweria kombinacijas [„trust“], bagocziai susznekas daro, kad prie duriu dideliu miestu reikia pastatyti armija su ginklu rankose — del padekawojimo narawiems warguolams; ale ir to negana. Kapitolistai net su caru, tuomi tigeriu žmonybes, buczuojasi, meiliai sznairuojasi, pasiduoda rankas, — mat tariasi, isz kruwos galesi geriaus darbo žmonems pasidekawoti galesi už ju triusa ir pa-

szwentima del valdzios, kuri „paeina nuo paties diewo“! Taip-gi dekawoja bedniokams wisur už ju pusletus delnus rinklawomis, botagais, kulkomis, kalejimais! Na, ir dedniokams mokslo nereikia, nes jie ir be mokslo penlnikauja, uždirba duona! Sakykite, ar-gi dar mes galime rasti sawo tarpe tokiu neiszmaneliu, kurie drasa turetu tolaus taip twirtinti?!

Rods szia dien, mokslas newisor darbo žmonems nauda gabena; maszinos wisose szakose pramones kassyk labiau platinasi. Tegul maszinos pagreitina, padailina darba, bet už tai iszwaro daugeli darbiniku isz pabriko! Daug pabriku yra tokiu, kur szia dien maszinos užweme wieta szimtu, net tukstancziu žmoniui seniaus ten dirbusiu; nerasiame tos wietos, kur to sawo akymis kožnas neparegetu! — Kas-gi tam tam kaltas? Tik žinoma ne iszradejai tu maszinu ar-ju padarytojai, o net [isz dalies] tie, kurie jas parkabens paragino sawo pabrikuose.... Kalti yra už nesu-pratima dalyku, už sawo nenokslas darbininkai! Kad darbininkai butu mokyti, tai jie mokuu reikalaui, idant netik pabriki ar žiame, bet keliai susineszinu ir inrankiai del darbo turi priguleti tiems, kurie dirba, o ne tiems, kurie twi kauge pinigai! Szia dien gi biedniokai bijosi pakusztinti kapitalistu ukas sistema — nes bijosi nusikalst priesz septinta bausle Maižiesiaus „Newogk“!

O isz kur bagocziu turiai parejo? gal isz ju darbyszumo? Gouldas milijonus padare wagysta, bankrutais, žmogžudystom, razbajawimu bednesniuju! O gal kiti milijonieriai yra teisingi žmones? Wargiai Rothsildai, Hirszai, Bleichorodtriai, Montefiores, Wanderbiltai, Rockefelleriai, Carnegiai ir tolygus baisumai gali pasigirti gražesne sawo praeite, kaip ju neseniai pastipes premjeras Gould?... Nera didelu turtu be wagystos ir skriaudos artymo! Bagocziai razbajauja su pagelba instatimu, per sswie ir del sawes sutwertu, per parlamentus ir sautui.... Jie gauna už dyka žiames del geležinkelu [k. a. Pacifiko geležkelio kampauja], jie su-traukia pinigūs biednioku ant dideliu antiprzu, k. a. perkamos Panamos, ir potom prawartoju! Ju bankai triksta, bedniokai werkia ir plaukus draskosi, kuomet bagocziai pelylius kela, ir milijonus szlaukia n sawo kiaura maszina, kuria kunigai sako jiems tenkant „iszmylistos diewo“!... Tai-gi milijonieriai wagia, razbajauja, ir ju instatymai nekoroja; o biedniokai tuojau nusizen-gia priesz sekma bauszli: „Newogk“! Taip ra, szia dien mažus wagis karia, oo didžiausius paleidžia! Ir tug tai didžiausius wagis kunigai liepia žmonems guodoti — nesmat jie wagys neprasti, ale isz nrlistos diewo! O ir tu wagiu waldžia pareina nuo diewo!

Atminkite, brlai, jog tiktai tas turi prowa an kokio daikto, kurs sawo triusa ridejo prie jo padarymo! Kas nedirba neturi prawos naudoties isz swetimo triuso! Tegul bagocziai kremta auksa ir sidabra — ar jie isz to gales gywenti? Jeju daiktas pa-

darytas priguli tam kurs ji padare, tai taip pat žiame turi „priguleti žmonems, kurie ant jos dirba, o ne kokiems ten kapitalistams, kurie nedirbdami naudingo darbo tiktai kuponus isz banku karpoti arba kurie wasaros darbymete, kur darbininkai prakaituose plauko, wazinejasi waltese ar laiwuose del atgriebimo sweikatos, nukoneweiktos per isztisos žiemes balus ir lebowimus! Ale pasakyk žmonems, jog žiame turi darbininkams priguleti delto, kad jie ant žiames gime (o ne ant mensesio), ta žiame apdirbineja, ant jos gywena — tai ka pasakys wadowai in dangu? Weto, sakys, weto! Bedui neko gimdami neatsinesze, jie klykia! O ar bagocziai isz motiniszku yszcziau žiames plotus iszsztrauke gimdidami? Tegul mus pamokyna kapitolu diewarniai!

Pabriakai turi tiap pat priguleti darbo žmonems, o ne tarnams! Ir czion žmones parsisamdo už alga, už iszalkio alga wagiszkui kapitolui, nei nemislydami apie tai, jog darbininku pusleti delnai pastate pabriku, darbininku rankos padare maszinas, o taip-gi darbininku rankos padaro jeib koki nuowekali. Ale ar tie wisi dalykai priguli bedniokams? Kur taw! Bedniokai skursta, prakaituoja, serga ir suzeidimus kenčia, ir tai wis nž menkas algas, mokamas per kapitalistus! Ir nesu-sipranta, jog jie turi grynai prowa waldonais pabriku buti kada-gi jie patys tuose pabrikuose dirba ir prakaitingai dirza! Dar-gi isz procios tu bileliu, tu pakantiu walninku, traukia medu ir gywasties sultis — suwogtos ir surazbajutas nuo bednioku kapitolas. Ir tai wis darosi su palaiminiu bažnyczios szwentos, kuri paremia bagoczius bausle: „Negeisk nei tarno, ne tarnaites, nei jauzio, nei asilo, nei jokio daigto, kas jo yra“! Ir isz tiesus bedniokai pereitose gadynese wardan to prysakymo buwo pawersti in newalninkus potom in baudzianninkus, o szia dien in algynius sumdininkus, nesuprasdami to, jog ta, ka kunigai draudžia jiems, ta patys „wadowai in dangu“ ir kapitolistai pawartau-nai panaudoja del sawo naudos! Ir žinoma asilu, kurs duoda sawo skura dyrinti kantiari, yra tas skurdzius, tas parijas musu draugijos, tas warguolis!

Ne kitaip yra su prietaisais iszdarbystos ir su keliais susineszinimo [geležinkiniai, garlaidiniai, telekraphai, telephonai ir tt.); ir jie turi buti žinioje ir waldžioje ne mostytikiu diewo“ karalu, ne kapitoliszku waldžio — ale ta, kurie padaro wisa turta ir lobi; sutwertojams wisu naudingo dalyku turi priguleti wiskas!

Jeigu taip yra su daigtais, kur indetas tape žmoniui triusas, tai gires, ganyklos, upes ir marei taip-gi turi priguleti ne kam kiti-tam, kaip tiems, kurie ten dirbdami saw duona pelnosi. O ar szia dien taip yra?

Koku-gi keliu galima ant gero bedniokams permainingti szia dyk-szti nenaturaliszka ir neteisinga draugijos suredyma? Pirmas inrankys yra apsiszwietimas darbininku ir supratimas tiesu ir parei-gu sawo! Gana jau bagocziai ir ju isztikiami tarnai, jezuitai,

kraipe doros mokslo, gana jau sudziuose nuskriaude warguoliu! Mokintojais teisingumo turi pastoti patys warguoliai! O del to jie turi pastoti patys philozophais!

Bet philozophais ne su szaltu krauju gali bedniokai pasilik-ti! Tukstancziai priespaudos ir wargo, engimo ir akejimo, wyllojimo ir baudimo teisingai pazadzius apmauda bednioku. Nepasiduodant gerumu bandponiams, o net kilent priesz žmones, ka dare prancuzai? Pamenate nukirsdinima Liudwiko XVI! Pamenate wainas su usiedais, atejusiais griauti senaji parede! — Taipgi ir szia dien nemislytina yra, bei warguolams kitokiu budu pasiduos galybe swietiszka su dwasiszka, kaip tiktai su pagelba rewolucijos!

Mes neužtaraujame praliejima kraujo! Szia dien žmones atlike yra wisokius bandymus isz sawo puses. Jie kelia streikus, jie priima arbitracijas, jie siunczia delegatus in parlamentus, jie demonstrancijas daro — bet nieks negelbti; bagocziai tai nuwylioja, tai gwoltu numalszina bedniokus! Bednioku szirdis atlaidi, juk tai parode ir straikieriai Homesteado! Ale už tai siauczia ir kystanija ir krauja lieja bagocziai? Jie pinkertonus užleidžia, jie milicija ir armija stato priesz warguolius. Ar-gi neiszwuos warguoliams gintiesi tuomi ginklu, koku bagocziai smaigia bedniokius? Juk czion ne warguoliai, ant kuriu puses yra moraliszka teisybe ir perswars, užpuola bagoczius, bet bagocziai warguoliai! Grobis mat malonus yra, nenori jo gražinti tie grižkeliniai razbaininkai tiems, kuriems wisi lobiai turi priklausyti, beje darbininkams! Koki ginkla darbininkai del apginimo sawo reikalu nepanaudotu, net armotas ir dynamita, neks negali ju už tai nupeikti, nes wale sawo triusa pajeszkti nuo užgriebeju tuomi pacziu ginklu, koku jie grobi laimeti sawo stengiasi!...

Žmones gawe wirszu ant bagocziu be abejones rupestingai naudosis isz mokslo ir jo geradaryscziu, nors tuomi netik iszszigelbei nuo bedu ir wargo, bet ir pailgus sawo amžiu; o jau kiek dwasiszka isz naudos, sunku pasakyti! Kiek szia dien talentu nera užkasama tarpe bednioku?!

Tai-gi ir, jus, lietuwiai, jei nekinate mokslo — nekinate! Jei norite wargu wargus wargti — wargkite! Jei norite pirm laiko mirti — mirkite! Jei norite priesz siurbeles sprandus lenkti — lenkite! Jei norite sawo waukus tinklu newales ir tamsybes ataduoti — ataduokite! Jei nenorite tureti laimingesnes ateities — ne-turekite! Ale kiek tokiu atbuliai warguoliu sakis? Užtai griebt-kimesi wisi umai prie mokslo, kuris wienas yra tikras ir isztikimas musu wadowas! Nereikia tyleti tiems, kurie suprantai; ale reikia tolaus ir tolaus platinti naujagadinszka ewangelija, iki wisu bednioku szirdys užsidega liepsna walnybes troszkimo ir isziwadawimo isz po jungo medegiszko bei dwasiszko! Mokslas auga didyn, jam prigul ateite! Taip pat

mums biedniokams — jeigu susipratime — priguli wiskas! Gal mums sylos stoka? Kiek-gi yra kapitalistu ir ju paremejus juodu-ju žandarų? Minios pusletu delnu sutrieksztu kaip musu pasiprieszjancias gausas dykaduoniu tarnu! Sylu yra ant puses warguoliu, truksta tiktai szwiesybes mokslo, mokslo, ir dar syki mokslo! —

Balsas gywunu.

Buvo-gi gadyne preiteje szwieto, kada nei gywuliai neturejo jokio balso. Tumet nebuwo kitokiu garsu ar truckszmu kaip tiktai anie, kurie kildawo wejams szwilepant aplink kalnu kaukaras ir o sziant per wirszunes sengadyniszku giriu, ar wilnims plakant pakraszczius žiames tylius ir apmirusius. Giwunai anu geologiszku gadyniu, budami plastiszkame padojime pirm iszszpletojimo kaulines strukturos, kuri dabar suteikia forma bei gražiuma žmogaus kunui, tiktai ka buwo pradeje kweputi ora silpnu kwepawimu. Amžiai, galima sakyti gadynes, pereje buwo tokiu budu, begyje kuriu paprotys kwepawimo isz lankste bei iszpletojto plauczius. Tada tai gerkle, neatbutinai reikalinga del iemimo walgio, pasidare taip-gi organu reikalingu del kalbos, wadinamus pharynx, glottis ir larynx. Gamta matomai del wigadumo padare ta paczia skykle, kad tarnautu walgynui, sznekejimui ir, kwepawimui, nors galimas buwo ir kitoks suredymas, kaip ana kwepawimo prietaisas ožziogio, kurs yra patalpin-tas isz szaliu.

Kada augstutine dalis gerkles buwo ganetina iszszpletojusi, tai kwepawima eme lydeti tuli netartiniai (inarticulati) garsai, isz pradziuos paneszus i szwurksztu kwepawima žmogaus, prikimusio uu didelio persiszaldymo. Prajau-ta weikiai gywunus pamokino, jog tus garsus galima padidinti palengwa spustelejus ar ikwepima ar iszkwepima kwapo, arba truktelint raumenis gerkles ir taip iszwarrant balsa greitoje successijoje ipatingu garsu. Turime tiesa paizseti, jog lojimas mariniu gana gerai perstato žmogiszka balsa ankstybiosio gadynese jo iszszpletojimo. Garsai žmogiszko balso, kaip ir garsai wisu gywuliu bei wisu instrumentu, yra rezultatu, drebejimo chordu, ir yra tewi ar stori pagal dydi tu chordu.

Toji atmaina buwo daug greitesne gywuose, kurie gyweno ant žiames, o balsas tu, kuriu papratimai pasiliko amphybiszki, likos buwes. Begant laikui iwyko didelis wisokeriopums balsuose gywunu, kurie balsai buwo atrybuoti isz dalies didumu gywunu, o paprastai aplinkybemis, kokiose cie gyweno. Iwairios weisles kazciu gentes, gywenanczius girese, iszdirbo augstzesnius tonus. Liutas (lewas) pritaikino sawo balsa prie placziu pustyniu, kuriose jis-jap slampineja ir gauna szysztu ruasta. Szuo giriniame buwyje turbut basikakindawo žiamesnemis notomis skales ir spreikszdawo sawo nepretelyste lojimu. Tapas prijaukintu, szuo igyjo szwelnesni autima ir loja bei czypsi augstzes-niuse tonne iszreiksزدamas jau-

mus, kurius netobulai galime su-prasti. Kate pamegdžioja augstzesniji soprano. Arklys turedamas ilgą kakla ir bewekt taip pat ilgą galwa, gamegdžioja sawo žwen-gime dauguma szia dykscziu tenoru.

Gywuliai galwiju gentes balsus szleidžia nu žiamai isz gerkles, iktai prie progos isz drisdami pa-imti tulas angstzesnes bei labai neprigimties notas. Dideli iwai-uma tonu ir apymio balsu galime užtikti tarp paukszcziu, nu asz-traus kwarsejimo warnu iki papu-gu, tarp kuriu randasi bassai, baritonai ir kontraltai ju weisles. Giedantieje paukszcziai sujungia augstzus ir žiamus tonus su nepaprastu pulaukumu balso ir su dideliu tobulumu wokalizmo, ka-le turbut pasieke jai labai atszcio-e bei szirmose gedynese szwietines istorijos.

Žmogus pawalde nu sawo stacziokiniu prabocziau, didziuju ir mažunu beždžioniu, balsa pažy-amaus augstzcio, kur žiamesnieje tonai bewiek nepazistami buwo. Beždžiones cziauszkejo su sawo gentainiais an wiono medžio ant kito asztriuse tonuse, prigimti-niais balais silpnos bei bailios gentes, kurios fizyckiszkoje formacijoje galwa eme igyti prakil-nia wieta. Augstzities notes bu-dawome pirautiniu žmogaus, ir kad pasiliko deme laukiniu gen-cziu bei žmoniui, ir pusiau ciwili-zantu sanariu szia dyksczes draugi-jos, kuriu balsai nekados nebuwo pateke po disciplina.

Muzika kynu, japonu ir wisu laukiniu genecių yra augstzabal-se ir paprastai giedasi in falsetto, kumet žiamesneses notes igyjamos yra bubnais, skambulemis [tamtamais] ar kitais tolygiais instru-mentais. Nors ju dainawimai to-li gražu nera priimnus del ausies, wienok jie tariasi gali dainuti ir giedoti; rods reikia pripažinti, kad tokia illiuzija apsigaudineja ganetina didelis skaitlius žmoni nort ir praszwieszcziusis szia dyk-sztes draugijos.

Tos buitys ir tie paisejimai gal put yra priežastimi itikejimo tulo prancuзу razztiniuku, jog žmogiszka balsas laipsniszka kopias žia-myn skaleje. Augstzus tenorus ir dangu bražanczius sopranus kas-ysk sunkiaus darosi surasti, didele nelaime tuse laikuose, kada Wagnerio operos reikalauja tokiu nepaprastu wokaliszku pastangu Pasekmes tos teorijos baisiai isz-rododo, priwedus jas prie logikiszku rezultatu. Sopranai laipsniszka pasidarys kontraltais, kontraltai tenorais, nežiurint i gyme, tenora-baritonais, ir baritonai balsais. Butu gerai, jeigu wisa nelaime czion pasibaiktu, bet kur czia taw! Kada wisa žmogiszka weisle be-igales kalbėti tiktai baso tonais, tai angstzesnieje taip-gi tu tonu wis dar taps nužiaminami, iki bus pasiekte wieta mirtina lygmaie, augstzciaus kurios balsas nebis tengers kilsteleti. Del tokio nepa-laimingo balso muzika wisose sawo formose bus seniai nebegalima pastojusi. Ant walondos dar pasz-neka, kurios dwasiszka iszkilmin-guwa galima nujeiti, prasites, ir potom bulsiniai organai su wisu pasiliaus beekziszwoja.

2
The Lithuanian Weekly
"Lietuva"
PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing
and translating in all modern lan-
guages.
Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed.
"Lietuva" Publishing Co.,
567 W. 18th Street,
CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Canal 330.

Nedelinis laikraštis
LIETUVA
Išleista košna Subata Chicago, Ill.
KASZTUOJA:
ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UZMARIA.....\$3.00

Rankraščiai (korespondencijos)
ir laiszkai turi butie adresa-
woti ant szio ADRESO:

"Lietuva" Publishing Co.
567 West 18th Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Pinigai turi butie siusti per
MONEY ORDER arba per banką
ANT RANKU.

A. V. ZALAUCKAS
567 West 18th Street,
CHICAGO, ILLINOIS.
Telefonas: Canal 330.

Rankraščiai (Korespondencijos) atsiusti
sog musu wiengencziu ne bus sugrąžti.

APSZVIETA.

(TOLESNIS TRAUKIS).

Krikszionybe ir Lituwa.
Istoriszka pažvelga in kryk-
szczionybe.

Newienam sziaudien dywinai pa-
sirodo, kad krikszczionybe silpti
ir nykti pradejo. Buwo gadynes
kada mokslai buwo randami tik-
tai tarp kuningu, kada walstiju
wiresnybe nusilenkdawo priesz
galwa Romos tikejimo, kada ne-
buwo mokslawiecziu, kur mokin-
tojai nebutu buwe kuningai.
Widuramziuose kunigai galejo su-
judinti wis ir wis naujus kpikszio-
niu, idant tie eitu pjauti sarace-
nus, kurie buwo apwalde Jeruzo-
lima, snaguti waldensius ir hogo-
nus, kurie atsiskyre nuo Romos,
naikinti ir zudyti lietuwius bei
latwius, kurie nebuwo prieme
krikszczioniszko tikejimo. Zo-
dziau saktant: pereituose amziuose
kunigai wisur buwo pirmutiniai.
O sziaudien? Sziaudien jie tiktai il-
gisi pereituju gadyniu, o matyda-
mi ju nesulauksi, meta prakeiki-
mus ant kulturos ir mokslu mu-
su dienu.

Reikia zinoti, kad gadynese ku-
nigu wieszpatawimo Europoje
Biblija ir rasztai „tewu bažny-
czios“ buwo skaitomi szaltiniu
wisokios zinios. Ir ant to pama-
to tape sustatytas mokslas apie
keturkampuotuma žiamies, apie
inkurima pasaule per 6 dienas
pirn 600 metu; apie dangu wirsz
žwaigždziu ir ape pragara apa-
czioje žiamies; insteigtos tape
dogmos triwienybes diewo ir die-
wybes Mariojos ir ape diewieszka
waldyma wisatos; investiti tape ir
wisokie inmanimai su iszkilme
bažnycziose. Kada mokslas, pa-
remtas ant patyrimu, eme grin-
stiesi kelia in Europa per Szpa-
nija ir Sicilija nuo muamedonių,
tai kunigija, tame matydama del
sawes p. wujoma, insteigie Inkwi-
zicija, kuri naikino neisztikimus
bažnycziai žmones. Llorente,
istoriszkas Inkwizicijos, raszo,
kad Torquemada su sawo sebrais
begyje tiktai 18 metu sudegino
ant stiro (malkynes) 10,220 žmo-
niu, nukryžlawojo 6,860, ir dar
kitaip korojo 97,321 žmoni! I-
dant iszrastai kaltininkus eretikys-
tes, geriausiai tarnawo spawede,
ir kožioje gimineje tewai waukus,
samdinidkai samdytojus sergeojo,
ir antrai. Turtus taip nužudy-
tu, žmoni per puse eme inkwi-
zicija, o kita puse tekdawo baž-
nycziai. Romos wyskupai turtus
trauke isz wisokiu krasztu negir-
detus; kada Pilypas Gražusis, ka-
ralaus Prancuzijos, patewijo, kad
3-syk tiek pinigų isz jo walstijos
plaukia in Roma ne kad in wyres-
nybes kszieni, uždawde iszweži-

ma aukso ir sidabro ir ant kuni-
gu pagawes uždėjo; už tai žino-
ma, popiezius ji iszkeike, bet ka-
ralus sugawes popiezių weikią
pargabeno in Awignon, kur po-
pieziai gyweno nuo 1306 iki 1376
m. Europa tuomet turejo tai po-
du tai po tris popiezius, kurie
wieni kitus iszkeike, ir wieni ka-
talikai nežinojo, kurio reiketu
klausti. Popieziai pinigų rei-
kalawdami eme už pinigų parda-
wineti indulgencijas, o zokonin-
kai pargabeno isz Palestinos pir-
szta szwentosios dwases; wieno-
likoje bažnycziu rode akliems,
lengwatikiams žmonems „tikraja“
raguotine, kuria buwo perwertas
szonas Jezaus Kristaus; kitiur-
gi ant parodos buwo relikwijos wi-
sokiu szwentuju. Už pagarbini-
ma tokiu szwentenybiu kuningi-
ja ir zokoninkai rinko didelius pi-
ningus ir juos siunte in Roma.
O dar didesne klaida padare ku-
ningai, pawelydami kaulus ma-
mutu ir mastodonu paskaityti už
kaulus szwentuju, ir tie buwo su
didele paroda neszjojami Szpa-
nijoje ir prancuzijoje po miestus ir
kaimus dar iki 1789 m. su lukes-
cziu, kad iszpraszyss isz dangaus
lietu sausuose metuose.

Mokslai wienok platinosi in
Europa isz pradzius, kaip sakiau,
nuo muamedonių isz Szpanijos ir
Italijos. Kelione Magellano ap-
link žiamie parode tosios apwalu-
ma, ir nežiurint in mokiniu szw.
Augustino ir kitu tewu bažny-
czios, buk negali apaczioje žia-
mes gywenti žmones, atrasti bu-
wo Amerikoje ir australijoje gy-
wentojai, kuriu tuli, k. a. Meksi-
koje ir Peruwoje, turejo auk-
sztesne kultura ne kad ju užwa-
jawotoje europieciai. Mokintie
jie žmones eme tyrineti žiamies
praeite ir senowybe žmogaus, ir
apszwista akis wisur pamate
ženklus to, kad žiamie stowi jau
milijonus metu, ir kad žmogus
jau nuo 100,000 metu mažiausiai
žiamie apgywena. Teleskopas at-

were nemieruotas tolybes dan-
gas akei žmogaus, ir galas nera
nekur sumojamas, nes pasibaigus
wienam pasauliui prasideda kiti,
ir taip eina iki nežinomu tolybiu.
Wisata waldo gamtos nepajumi-
nami instatymai taip labai, kad
mokslininkai juos suprate žino isz
anksto užtemimus saules ir me-
nulo, takus wuodeguotu žwaig-
ždziu ir daugybe kitu dalyku.
Spausdinimas raszo paplatino
mokslaszkas žinas ir tamsiausiuse
žemeses kampuose. Ir taip asdi-
liko kunigija suspausta, o szia-
dien ji pati ar ta moksla pripa-
zista, iszaiszkindama, jog biblija
paduodant tiktai moraliszkas
(doriszkas), o ne mokslaszkas ži-
nias.

Pats bažnyczios suredymas la-
bai atsimaine. Po mirimo Kris-
taus apasztalai jo intaise daug
bažnycziu su komunistizku wal-
dymu drauges turtu, ir perdetinai
drauges prigulejo tiktai nuo sawo
kuopos. Paskui per polytikisz-
ka intekme stojosi wyresniais
wyskupai Aleksandrijos, Romos
ir Konstantinopolo, kurie stenge-
si wienas kita galybeje perwirsz-
yti. Aleksandrijai patekus mu-
amedonims, Konstantinopolo wi-
skupas atsikrate nuo Romos, ir už
tai radosi Romas katalikiszkas
tikejimas szia yp graikiszka kata-
likiszko tikejimo. Konstanti-
nopolu wyskupai stowejo po wal-
dzia ciosoriu, welausgi tam mies-
ti patekus in turku rankas dwa-
siszkio wyskupu Konstantinopo-
liu galybe perejo in Maskolija,
kur dwasiszka ir szwietiszka wal-
dzia nuo gadynes Didžiojo Petro
randasi rankose caro. Tokiu bu-
du Roma wiena atsiliko be nulen-
kimo galvos. Berods murinai
isz szpanijos pasinesze katalikys-
te isznaikinti, bet 732 m. Karo-
lis Martelis juos atmuszo atgal.
O wel paskui Anglijoje pasikele
Wikliffe, Czekijoje Jonas Huss
Wokietijoje Liuterys, Swicarijoje
Zwinkli ir Kalwinas priesz ne-

dorystes ir nelabumus popiezių,
ir wisa sziaurine dalis Europos
atskilo nuo Romos intekmes. Isz
lengwo Romos popieziai panaiki-
no wisa sawistowia galybe wys-
kupu, nužiaminc tautiszkas baž-
nyczias, ir sawo galybe apglebe
wisa waldžia bažnyczios. Del
ingriebimo atskalonu popieziai
steige Jezuwtu zokona, keldino
žmones in wainas sawo tarpe del
tikojimo — bet tai neko negelbe-
jo: kas atsiskyre, del Romos am-
žinai prazuwo. Ant galo tiktai
du žingsniu teliko: pasidaryti po-
piezių neklaidingu ir prakeikti
szios dienos kultura. 1869 m.
tape sukwiestas in Roma bažny-
czios susirinkimas, ir czia popie-
zius, nors 150 wyskupu buwo
prieszingaus, apsiskelbe esas ne-
klaidingu; taipgi tape tenpat
Syllabus apgarsintas, kur mok-
slai, jeigu jie kunigijos neglosto,
tape iszkeikti.

Rods popiezius isz dekos Pi-
pino Striugo buwo pastoje ir žia-
mes waldymierais; bet ir toji ga-
lybe tape sutrempta per Italijos
karaliu Wiktoru Emanueli. Szia-
dieo popieziai tik dusauja, senos
walnybes Watikane pasigesdami,
ir siundo katalikus kitu žiamiu,
idant sawo wyresnybes werstu
ant sukražinimo „wietininkui die-
wo“ žiamiszkos galybes. Tiek
jau popieziai jos sulauks!

Wokietija kataliku wyskupams
per ilga cesa raisziojo rankas.
Prancuzija zokoninkus iszwaikiu-
si atstate kunigija nuo moksla-
wiecziu, Maskolija nesigaili wys-
kupu ir kuningus siuntineti ka-
lejima, Italija pasisawino popie-
zių waldyta žiamie ir persekioja
atgawintaja jezuwtiye — ir ar
tai dywas. kad kunigai džiau-
giasi tiktai isz to, kad ju mok-
slas randas geresne prieiga tarp
laukiniu žmonių ne kad tarp kul-
turiszku tautu Europoje!

Ir kas tokia bledi kunigijai pa-
dare, jeigu ne užkentimas walny-
bes sielos žmogaus ir walnybe-
tinejima? Kas sziaudien bat-
instengies bažnyczia taip pažiami-
ti, joigu per sawo gobuma ji ne-
butu rinkusi pinigų, nors su pa-
naikinimu paties tikejimo? Ais-
zk ju kožnam, jog bažnycziai ne
taip sunku buwo pasiplatinti Eu-
ropoje, kad ji buwo suredyta fe-
deracijiszku budu, kaip kad yra
dabar jai užsilaikyti po to, kaip
ji tape monarkiszka ir apkelbe
waina priesz kultura ir mokslus,
pasiektus pasiektus darbsztumu
tiekio amžiu!

Brangus Wiengenczej LIETUWEJ.

Chicago Ill. Wasurio 21 diena
1893 miasuise.

Pirn triju miatu mažai mus bro-
liu lietuwu buwo Chicagoj. Buwo
jau keli miatai užsiedius draugis-
te S. Kazimiero Karalajezio.
(North side) Chicagos miest. Kat-
ra rupinosi ape sawia o suwis ne-
pamislis daugiau ape kitus žmo-
nes katrie giwiano kiatosia dalisia
miesto. Ba in draugistia negalejo
wisi priguletie kuri tik atwazi-
wia nežynioiar yra namia ar nia
Lietuwej mirdawo be kunigo
spawiednies. Apsz patemijes kela-
ta wuru numirusiu be spawied-
nies, pasigalejau sawo broliu ir
pasiryžau pasirupinti kuniga Lie-
tuwnyka. Suszaukau 4 wyrus pro-
tingus iszaiszkini u padejima lietu-
wui kataliku Chicago, kurie su-
wirate pareme mano inezszima. Ne-
sigalejau skatiko suszaukau mi-
tinga per laikraszi ir korteles
pas p. Wojtelawiecziu, kur susi-
rinko 486 ir wisi dawe paraszus
su didela ukwata, jog nori ku-
nigo, tape iszrinktas komitetas
isz 4 wyru, kurie nujejo pas
biskupa su praszimo dawimo ku-
nigo, zinoma mums darbininkams
pusetinai kasztawo keleta sykiu
pametus darba eitie pas wyskupa
ir moketie tumeziu.

Dagirdo ape ta Dr. Sw. Kazi-
mie. Karal. apemusii mieri pasi-
ryžu mums užbektu už akiu, ta-
ra jems buwo sarmata, kad mes
jaunesni rupinames ape toki pra-
kilnu darba, parsikwiete kuniga
ant weliku spawiednies ir jau ro-
dawijosi ape kuniga ir bažnyczia
Dr. Sw. Kaz. Kar. teipgi su szau-
ke mitinga aut Bridgeporto baz-
nytine Hale ir rinko pinigų K.
Czyzaukas, kolekta buwo dikto-
ka, antras kunigas Zubawieczius
teipgi kolektawojo ir pusetinai su
rinko pinigų. Teip kaip nebuwo
aprinkto kasieriaus tai padejo pi-
nigų pas lenku kuniga. Kada
gargas perbejo per Chicago, kad
lietuwej renka pinigų ant bazni-
niecios atsirado adwokatu ir agen-
tu lenkpalaiikiu, kurie pradejo
sebrautie su Sataleikiu ir mislijo
mums pastatyti bažnyczia už
Chicagos pusineses.

Lietuwej suprato apgawika, p.
Spakewiczius iszwijo p. Sataleiki
pats aprinko 12 lotu ir nupirko.
Po dwieju nedelu kunigas ap-
sirasze 4 lotus ant sawes, parapi-
jonis greitai ta datire ir inszirdo
parapijonys pradejo protestawo-
tie prisz neteisybe.

Ant mitingo komitetas: Spake-
wiczius, Zachariawiczius, Ostrauc.
ir Twerijonas. Atejas kunigas re-
ke: duokite pinigų, dukite alga,
parapijonis užmokejo alga.
Mate parapijonis kad gera nebus,
pakot rokunda pas kuniga bus ir
jis wiskuo waldys.

Pirmutinis A. Naweckas ir Lu-
koszius pradejo protestawotie, o
ant galo Džialtwa darode žmo-
nems darbus kunigu, priwede už
paweksla kun. Warnagrij, Juo-
dzysziu. Lenarkewicziu ir kitus.

Wisose gerosse parapijose ne
wiskupas ne kunegas waldo para-
pija, ale komitetas. Paklause
Džialtwa parapijonys iszrinko
komiteta isz 12 wyru, kurio wir-
sziniku buwo Armonas. Naujas
komitetas nuejo pas kuniga, ku-
nigas prieszinosi, bet mate sawo
silbnybe ir susitaikie, komitetas
pats kolektawojo pinigų.

Komitetas patemijas, jog 8 lotu
per mažai del Bažnyczios nupirko
kitas 4 likuses....

Neužilgo gawom randawotie
sena bažnyczia no lenku kunigo,
bet lenkai apwerto ana ant mok-
sliskines, del to mes wel prisiglau-
dem prie naujosios lenku
bažnyczios ir 9 adyna ryta budawo
miszios del lietuwu ir pamokslai.
Lenkai turi dang skolas ant sawo
bažnyczios, norejo, kad lietuwej
mokat skolas lenku, tada mums
skaudu pasidare. Komitetas žino-
dams Deuch kataliku bažnitelia
medine, nuejo ir nupirko už 1100
dol. Kunigas spjowe in akis komi-
tetui ir sake kad jis statys muri-
nia, kada mes uszklausem kiek
turi pinigų, Kolasinski, atsake, kad
neturi. 50 dol. dawe Armonas o
kuaigas ir tiek. Kada komitetas
dažinoj kad, 4 lotos Kolasynskio
užsiazzyta, o pas parapijonus bu-
wo rasztai tad kunigas suriko:
„po perkunu, eis wiskas po wel-
niu!.... Matote, kunigas nori
waldyti parapija, atstnme kointeta
Nedelioj kun. isz ambusz sauke:
man nereik komiteto, asz turiu 4
szpitolykus, ir jems mokesiu alga.
kun. nekencze iszmintyngu žmo-
niu. Szpitolnykus isyrenko bjureu
reusius naujelenkius, kurie križu
kais pasiraszo kunigui.
Brolei, sunku mums bus wisus ap-
moketi.

Brolai, žynote, kad mes 13 e-
same iszrinkti inkomiteta per pa-
rapija, tai turime bet ir per para-
pijonis ir iszmesti, tegul kunigas
parodo už ka mus iszmata isz komi-
teto. Garsei szauke: asz ne
wagis, bet gaudau wagis. Ar to-
kio kuningo mums reikia!

Žmogus guli ant smertinio pa-
talo, szaukies kuningo, o jis sa-
ko: tegul stimpa kaip bestija, ba
neduoda pinigų. Žmogus numi-
re bekunigo. Ar tai teip musu
Wieszpatis mokino, ar užpinig-
us tikejima skelbe, ar diewas

SPAUSTUWE
„Lietuwa“
567 W. 18 STR. CHICAGO, ILLINOIS.
Spausdina wisokes konstitucias del drau-
gysczu, apgarsinimus, tikretus, gromatas kwie-
czenczes ant weseiliu ir t.t. Darbas atliekamas
greitai, dailei ir pygei.
Jaigu kas nor isz lietuwnyku ka spausdintie praszome afsius
tie pas mus per gromasa, o mes tarnausime wišose jusu reikaluose
ADRESAS: 567 W. 18 STR. CHICAGO, ILL.

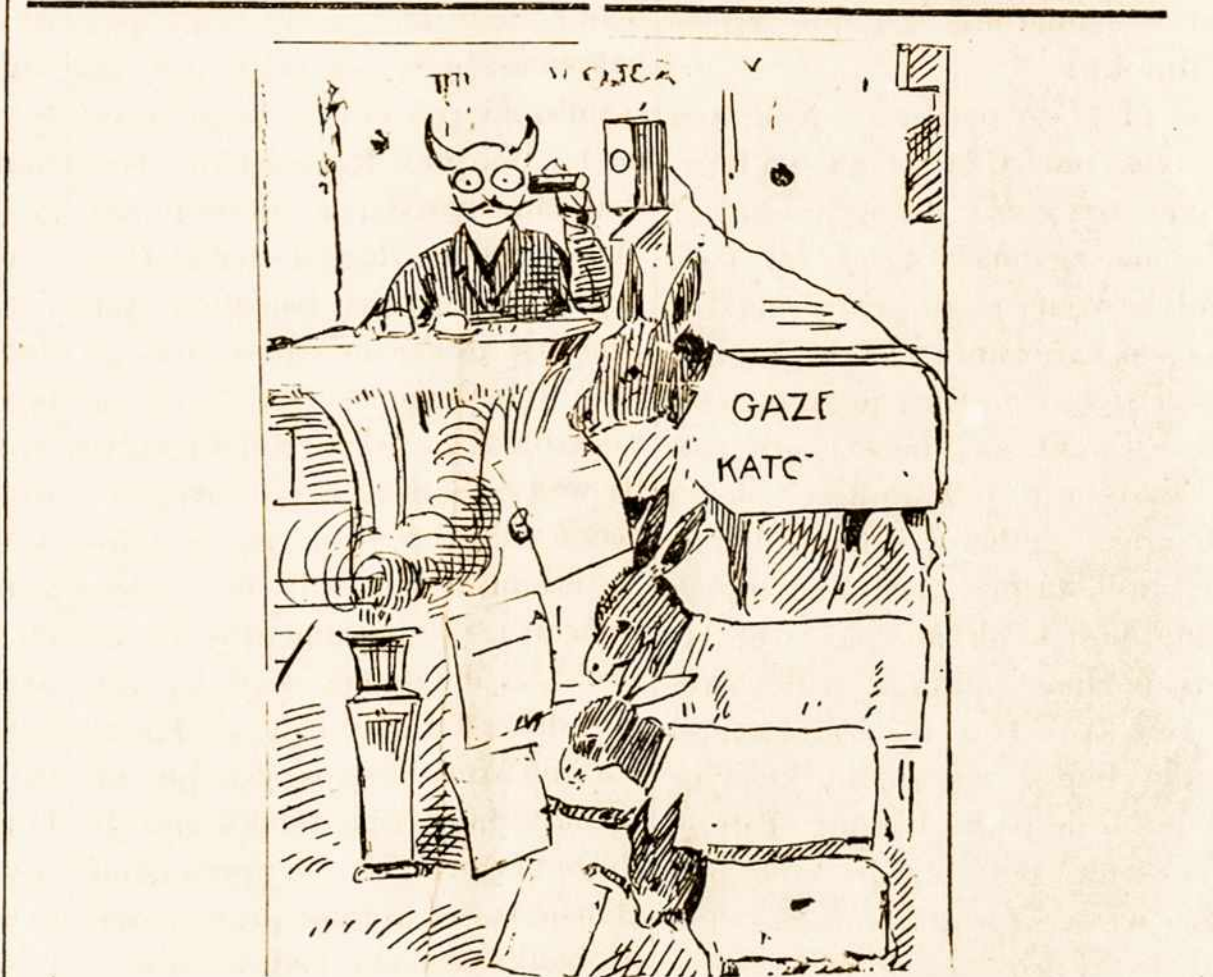
LEONAS CZESLAWSKIS
865 32 & Laurell ul. CHICAGO, Ill.
Lenkiszkas Saliunas:
Uzlaiko gerausi alu, uzrubežini wyna, li-
kierus ir cygarus.
Randas Hale del pasilynkssminimu ir
weseliju,

←VISATINE CENTRALIZACIJA DAKTARU→
Lietuwiszko APTIEKO KAZ. BUTKEVICZIAUS,
581 Milwaukee ave., kampas Will ul.

Gyditoeji woksizki, amerikiecziai, lenkiszki kiek wienam laikie
galima pakwiestie in Aptieka Butkewicziaus:

Dr. Kodis, dr. Wild, dr. Thilo, dr. Midowicz, dr. Czer-
niewski, dr. Janiszewski, dr. Ch. Venn, dr. Rosental,
dr. Chams, dr. Dal, dr. Ehrlich.

Dangelis szitu daktaru galma iszauktie diena ir nakti
Gyduokles wisados swiežos, pad rytos wagal bada seno krajaus. ba
pats aptiekorius. turi didela praktika isz tewynes ir cze Amerikoje.
Užlaikau diržus del patrukusiu ir wisokius irankius del ligonių.
Turiu teipgi biura expressawa.
Telefonas 704 West.

A. Mulukas Dartytojes Wienbybes, aidaro sueiga del praplati-
nimo edwerniszlu pažwalgu „WIE BYBES“.

HAZLETON. P.
18 Wasario 1893,
GARBINAS REDYTUWU!
Ne persenei atsilauke musu
mieste redaktoris „Viebybes“ p.
Mulukas isz Plymouth, kaip siun-
tinis del pasznipineimo Aplanke
wisas kareczimas ir kožioje pirszo
Vien-ybe, peikdamas: farsa, Sau-
le ir Lietuwa, bak tie laikraszi-
dejo peikt ir Liet. Mok. Draug-
sius redaktorius. Negana da to,
apderge kun. Maszda, buk ana
labai prasiženge kaledamas, Oj-
liu. Szendien jau Burba ant tur-
czes nasz. Yra tai gyras melas isz
szales p. Muluko. fors Mulukas
atjedino ant sawo kpros gazieta-
idant ja inbrukt, be nedaug nau-
doj, ba wos no pros iszkaulioje
duo dolari, ba nenczoj waikini
Mula kaniwolit. Vn-ybes niekas
nenori skaityt ba eibriszkais zo-
gu artikutu Vien-ybej ir perser-
džeis raszyta, jog negali suprast
get tai, idant nesitrankyto po pe-
ka skaitai. Mes wluk laikysimes
czes kairto agentas Burbos ba
Lietuvos, kuri y raszoma su-
pras na, fog ir mziauszes waikas
gali suprast, ka szaito. Mat toks
p. Mulukas noredams Burbai pri-
silaizyt, [mažu iszlaizyt?] tai fran-
kosi po wisus apygardas, kur tik
Lietuwej apsigywienas ir kalbina
idant Burba kožnas pripazintu už
didžiausi lietuwu ir MOKINCZIA
USIU už wisus kunigus. Bet jau
žmones datyre Burbiszkos politi-
kos; ir neturi jame pasitikimo,
ba perpikes ant d-ro Szliupo, pra-
czei yra iszdawinoti ir netiku-
dejoo peikt ir Liet. Mok. Draug-
sius redaktorius. Negana da to,
kuria pats reme ir drauge su p.
Sziupiu laikie praneisziimus ant su-
labai prasiženge kaledamas, Oj-
liu. Szendien jau Burba ant tur-
czes nasz. Yra tai gyras melas isz
szales p. Muluko. fors Mulukas
Susiwiwienimas jau netiki, o kurio
asz esmu sektorium.
Mielas redytojau, bukie teip
malonus patalpynt mano szita du-
pineszima ir paserget Muluka, idant
kita karta nepadawinetu neteisy-
nori skaityt ba eibriszkais zo-
gu artikutu Vien-ybej ir perser-
džeis raszyta, jog negali suprast
get tai, idant nesitrankyto po pe-
ka skaitai. Mes wluk laikysimes
czes kairto agentas Burbos ba
Lietuvos, kuri y raszoma su-
pras na, fog ir mziauszes waikas
gali suprast, ka szaito. Mat toks
Pasiliku su guodone
M. Witkauskas, Sek. L. Siwiwienam

prisake teip darytie. Kuningas tur but kunigu. Ar teip dare Sz. Fran. Selezijuszas Indijosia per 5 metus 700 bažnicziu pasta- te ir kelis szimtus tukstanczius padare katalikais, o tu wiena bi- jai patstatit. Mislyji tik prikimst kiszenius bumazskoms teip kaip Pittstone, o broukt in Springwa- lia. Knygos kuriose uzraszyta sukaletawoti piningai — buna iszpleszti lapai. Kuningas wer- czia beda ant Ostrasko, Ostrau- skas ant kuningo. Broilai laiky kimes wienybe, turime Bažnyce jau diuwui deku puse bedos atli- kome. Jeigu kunigas paniekina komiteta tai ir wisa parapija ne- uszkenczia ir wisus už nieka laiko Skaitykite brolei „Lietuwa“ kurioi persiludysit ape wisa pasi elgima?....

Komitetas wisos parapijos.

Armonas
A. Newackas
J. Polakus
F. Janbacziawiczia
J. Twerionas
A. Kasparas
K. Lukoszius
P. Wodminas
M. Peza
D. Nemunis
J. Kazlauckas Sekret.
I. Piatkus
N. Urbonas
J. Dzialtwa.

TIKRA TEISYBE.

Wirai moters wilkas uodega priszalo, muszkitė, kas tik in Die- wa intikite, szauke parapijonis. Iszgirdes trucksma, begau kriok damas idant pamatytie wilka. Kada atwykau pas aketi pamac- ziau Siberczika — metežnika, ta pati kuris uodega inkiszo in Pittstone aketia, teipgi priszalo. tai Pitstoneiezai iszrowe iszsza- kniu su paszelpa Biskupo Scrant- ono. Wirucei asz pažystu ta wilka. Kada nususes, utelu ap- grausztas atwyko in Ameryka, mes apwalem, priglaudim, da- wem duona ir galejas butu mums tarnautie. Ale ka tu su metež- niku, kaip tik uteles atkuto Si- berczyko, pradejo sparditis, pa- prastu budu szokiniet, ir pradejo jau riestis uodega, ant galo eme zilot kaip pawasari werszys no sparwu. Kada pinigai delmone pradejo skambet, teip kaip spar- wos wasara nedawe pakajaus nu- suselui; wisai paduko, užsirieta uodega, atstare ragus pradejo glostyti žmones kanopoms, kui- sziot szpigas po nose, ne gana to, parsitrauke keksze, kokana Juzia, atidawe parapijos pinigugus, o tai wis ant garbes Diewo; ne gana to sibercziko uodega užrieta bu- wo kaip kriukis, užkabino už lo- wos salunikienes B. Pitt., o prieg- tam buwo pusetinai prisilakes, teip kad ne žynjoja ka daro, tro- pijo doria moteri, ta nežiurejo kad dwasiszskas awininkas, paeme szluota, pasiwilge in drankna in wieta krapilos pradejo szwentytie wartyte ozius isz pasturgalo, o wiras nusitweres už sprando pri- simines koja iszkarsze pasturgali su nahaika sibirizska. Apart to pranesze wiskupui O'harro Seren- tono, kuris iszwijo metežnika ir miszes ateme. Metežnykas isi- krauste in Christol Lake su sawo kokana Juzia ir gyweio ant swie- zio oro. Syberczikas be kokana Juzia žingsnio neženge, o kokana Juzia be kokana Wujuku.... Ylgai nesiliksimino musu Wujkus ir Juzka; ba žynoma kur 2 tai 3 atsiranda, mat del dwasiszsko bu- laus negražu buwo, užtai werkda- mas kruwino aszaroms lydejo sa- wo kukanu Juzu iki nuriu — ku- ri nukelawo atgal in Lietuwa pas wyra. Tai mažas tik apraszymas giwenimo Pittstone, o jaigu asz apraszycze laidokistes to paleistu- wo laike maiszto 1863 m. kur žmones kore, merginoms nekalty- be ateme, teip, ba dwasiszskiams aržilams teip prigul daryti?... o siberijo su popo duktere prake- szuse [apsiwede, keleta metu giedojō hospodi pamilui, kaip o

djaczok tai ant galwos plaukai pasistotu.

Siberczikas atwikes in Chicaga apgawo wiskupa, pasakysiu ko- kiu budu: nusiunte praszima pas wiskupa in Lietuwa praszydams popieru, paeiszkydamas, kad pa- mate pirmutines, ko prasze to gawo. Chicage pasirode kaip o grinatorius, už ka wiskupas dawe wieta ir szendien mus apgaudine- ja ir papildo szwentwagystia.

Brolei katalykai, neklausykite to apgawiko, metežnika, kuris pas mus jau pradejo zylytie, piningus luptie nog žmoniu, apgaudynet, klaidingai kristaus mokslo skelp- tie.

Ketures lotas buwo nog para- pijos paslepes ir ant sawes apsi- raszes.

Brolei, katalikai, jaigu jus ži- notumete gywenima nusuelo, utelaus metežnika, tai spjautume- te tam farizeuszui in snuki ir su rimbu iszwytumete ten kur pipi- rai ne auga. Sergekites nog to gywates, teip kaip nog koleros ir pawietres. Tas siberczikas du- sze jusu prazudys ant amžiu.

Pagal mano nuomone asz ro- dyceze jums teip padarytie: inkim- sztie in wamzdi ir iszautie atgal in Syberija....

Pittstonietis draugas Metežnyko. (Tolaus bus daugeus)

L. M. D. Praneszimai Shenandoah, Pa.

13. 2. 1893.

Vakar buwo nedidelis pulkelis lietuwii susirynek in mokslaine, kur paprastu budu d-ras Szliupas užeme balse. Szituomi sykiu kal- bėjotjas stengesi, nors labai apibuz- pei, iszgulditi pamatus mokslo ape prayginima gywenimo ir ape užlaikyma sweikatos (hygijena). Ant pirmos wietos pranesze, jog pagal saprotawima daktaru žmo- gus turetu gywenti aplink 120 m. Jeigu darbinykai sziadien widuti- niszka! gywena 30 ar 40 metu — nes nedaugelis isz biednioku susi- laukia dideles senatwes — tai del to, jog gywenimas skriauda daro sweikatai žmoniu, ipatyngai szia- dykszte kapitalistiszka sistema. Imkime tik czuinuma bei szwaru- ma, Ar musu miestai yra tinkam- mai apwalomi, nors wisi mokame „taksus“? Ar mes nerandame ten ulytelese meszlynu, ligu lizdus? Ar ten iszwalomi yra užkaborei? Ar isz tu smarwyniu neperisun- kia bjaurybes in wandenius, war- tojamus del gerymo? Isz kur už- degimai žarnu teip tankus, jai ne del užkresto geriamo wandens? Pabrikai prideda sawo sutras in upes, kurios ant myliu myliu esti užnuodijamos! Czuinumas reika- lyngas namuose ir del kuno; ne- gali buti sweikatos ten, kur ne- walywumas yra didelis. Rods wi- duramžuse už daguma kunigai bu- wo apskelbe kuna warginti nesze- warumu, ir tuli zokonikai nemi- ne drapanu per metu metus, teip jog jie apteke buwo netik skre- tonomis, bet ir gywais sutwerimais, ale sziadien tokius tiktai už be- proczius kožnas paskaitytu. Sze- ndien kultura tautu gali buti mie- ruojema daugumu suwartimo per jas muilo arba pransilo! Ap- szwiestesnes gentes yra walywes- nes už neapszwiestas. Maudynes del apsiczytjimo kuno inima di- dele ir prakilnia wieta. Už tai se- nowes žydai, neszdami aukas Je- howai, maudesi, kaip mazgoda- wosi ir ju kunigai priesz diew- maldyste. Graikei ir romenai, gy- wendami sziltose szalyse, tepesi aliejeis del minkstumo sanariu, o idant szwarume užsilaiykty turejo papratima maudesi upese. Ge- ras tai paprotys! Nesznekedams ape kitas gentes, kaletojes primi- ne prakilnuma musu lietuwiszku pirezii, kurias Kauno redyboje randame kaipo liekana senu gady- niu, kur pirtis buwo net deme swetmylystos! Turkiszkos bei maseko!iskos pirtys ne nuo senei

eme platintiesi ir Suw. Valsijose. Del užlaikymo sweikatos rupinan- ties, žmones neturetu gywenti to- kiuose namuose, kuriu uktweris nepadaro ar wieregia maudynes! Tokiu budu nuo galybes ligu žmo- nes iszsisaugoti! O wel ligoje sziltos ar szaltos maudynes, pažal reikala pritaisytos, neiszpasakoma nauda ligoniui gamina, nors žmo- nes neretai nepyldo patarnes dak- taro, kada tas maudynes priweli- ja, nei nesuprasdami swarbos szwarumo kuno. Oras taigi turi labai swarbia funkcija. ipaczei du- ja o x y g e n a s, kuris per plau- czius patenka in krauja ir tampa isznesziotas in wisas dalis kuno del atlikimo funkcijos degimo; be tyro oro negali buti atswieži- mo kraujo ir sweikatos! Už tai supras kožnas, jog nuodyngi ga- zai kenkia; o tokiu gazu pabrkuo- se pylina! Nuo tu gazu galima bu- tu daug apsisaugoti, jei tam ti- kra wetilacija atliekama butu. Teipgi wisokeropos dulkes, ka ore neszirojasi, sumiežia ora ir itrauk- tos kwapu in plauczius arzina ta organa, ten nusiseda, ir esti prie- žastimi dusulio ir kitokiu plau- cziu ligu; o plonei plaucziu susil- pnejus, plauczuse isigaziwia wisoki bacillai, ir mekrobai, isz ko pas- kui iszsisaitaiso baisiausios ligos, kaip ana džiowa ir tt. Norint sweikata užlaikyti reikia namus wedynti wasara ir žiema, ipaczei kur daug žmoaiu susikimsze gy- wena! — Szale tu daiktu gerumas ir walywumas walgiu bei gerymo daug prisideda prie sweikatos ku- no ir duszios žmogaus. Szendie kapitalistams wieszpataujent ir pinigus isz biednioku werženti negausi nei myltu, nei mesos, ne- pienio, nei jokio kito daikto nesu- terszto premiaizomis, ir tai dar kenkenzioms sweikatai; czion kalbetojas priwede pawezda, kaip New Yorko pienei gadina pien in pasakioja tulus epizodus. Kas link gerimo ala usz snapso, kal- betojas užsimirszo paszneketi, ko kila blede daro sweikatai žmoniu. Tik primine, jog neretai žmones wartoja arsziausiu nuodus, kaip wa tabaka, kuri netik ruoko, ale ir primkemis kremta ir tt. — Ipa- tyngai akywa buwo kalba ape že- nybas. Kelbetojes iszwedžiojo, jog kaip gerti ir walgyti reikia del užlaikymo sweikatos, teip pat reikia jr ženytiesi. Szia dien, wal- dant kapitalizmui ir tuliems prie- tarims, jaunikaiczei neiszsigali už- laiykty gimine ir delto suauge tu- ri prisilaikyti nuo ženybu. Tai la- bai kenkia! Koki yra waisei „ce- libato“, prisilaikymo nuo ženybu? 1. Amijos paleistuwingu mergu iniestuose ir kaimuose! Tos mer- gos ne isz sawo geis walios ar no- ro daugiausei nekszenis pastoja, ale del to kad szidien moterisz- kas darbas, per pigei apmokamas, neduoda mergoms tinkanczio už- silaikymo. Per wisokes bedas bie- dnos merginos nuslysta, puola žiamyn ir galias atsiduria bedug- neje moraliszko wargo. Vaikiniai isz czion pasisemia bjauriausos li- gas, kaip siphili ir tt. Szendibn draugija žmoniu, nors rokuojasi civiliziuota, už tiesa yra syphili- zuota, ir tai pasidekawojent kapi- talizmui ir dwasiszksom kapito- lizmo paramoms.

2. Antra baisi iszeiga celbato yra — onanizmas, „uždegimas pats saw kraujo“.... D-ras Jor- dan isz New Yorko raszo, jog waikai, eidami jau in mokslaine, ima paleistuwiauti ir skriausti sa- wo kuna.... O ta skriauda baisi yra, nesa netiktai nupuldo žmo- gaus kuniszka sweikata, bet su- kimpawoja ir dwase! Beprotrami- niai wiso swieto yra pripyltdti neiszgydomas onanistais! Nelai- myngi žmones, kurie isz nežines tai baisybei pasiduoda! Vienok kalti yra tewai, kurie del blogai suprastos gedos, neapszwieczye waiku lyties dalykuose ir ganti- nai neprizuoro. Gal ir musu liet- uwiszkos draugijos ateite priguli isz dalies nuo apeaugoimo jaun- menses nuo szitos baisios piktada

rystos del sawo sweikatos!....

Galiaus kalbetojes primine ir ape skretnuma dwasiszka, kurs apsiereiszkia ipatyngai terp musu lietuwii; o dwasiszskais purwais yra keikimai. pludimai, dargawo- imai, iszmisliimai ir kiti tolygus dalykai, kurie nesenei atsižyme- jo net musu wiens „wadawas in dangu“ (K. B.), raszydams ir spausdindams Plymonth'e pasz- kwilius, ape kuri bus daugiaus kita syk pasakytia. — Noredami apsigynti nuo ligu kuno ir duszos, gywenkime be prietaru, ale sutik- mei su gamtos reikalawimais, beje higieniszka! Teip užbaige sawo kalba d-ras Szliup-as.

Po tam kn. Dembskis kalbejo apie žiame kaipo pianeta; apie žiames padalinim: ant meri lijanu ir paraleliu; apie didi žiame, ilgu- na aequatoriaus ir tt. Po tam sne- kejo apie žiames skrieima aplink saule, o menesio aplink žeme; del riedemo žemes aplynk aszi- mes turime diena ir nakti; nuo prietikiu tarp žiames ir menesio bei saules, turime atmainas mene- sio [kaip jaunati, pilnati ir tt.]; o nuo riedemo žemes aplynk saule ir tam tikra aszies žemines lin- kezioima ekliptikoje gauname at- mainas dalies metu, pawasario, wasaros, rudens ir žiemos!

Po tam iszrokawo kitas plane- tas, kurios ineina in musu sauline sistema: Merkurus, Venus, Žeme, Mars, Asteroidos, Jupiteris, Sa- turnas, Uranus ir Nptunas... Supažindines su sauline sistema, kn. Dembskis jurode, jog toli gilumose dangaus randasi kitos sistemos, kurios turint ipatyngus kelius riedemu, wisos atsilaiiko lygswarybejo ir neszirojasi su di- dele greitybe po dangiszka platu- ma.

Kadagi ta diena pripuole suei- mas Liet. Mok. Draugyste kuo- pos, tai iszguldineimai mokslishzi ant to pasibaige.

Tenbuvis.

—ISZ UŽMARES.

Peterburgas.

Wiso Rossijo wieszpatauja di- delis wargas. Bajorai parduoda ant licitacijos sawo dwarus, pini- gu bankose nera, jau daugelis ban- ku bankratawo. Sodiecei wisu kampu Rossijos stena po jungu ca- ro, badas wieszpatauja, ligos: ko- lera, rauples ir tifas piauja žmo- nes. Baisi szalis Maskolija, tur but žmones Diewas koroja už ca- ra paleistuwii, galwazudi. Pokol Maskolija tures despota cara po- tol ten nebus gero. Mat už wiena griesznika Diewas 10 koroja 'ne- kaltu.

Chinai.

17 Wasario mieste Naukin gauja inszirdusiu kinu užpuole ant kop- lyczios Misionieriu, bet in trunpa laika atwyko garlaimis Amerikos in paszelpa ir in trunpa laika ki- nai buwo iszwaikyti.

Reike žynotie, kad kinai labai neuszkence kriksczcioniu, ta ne- pikanta seja teip prasta žmoniu dwasiszki.

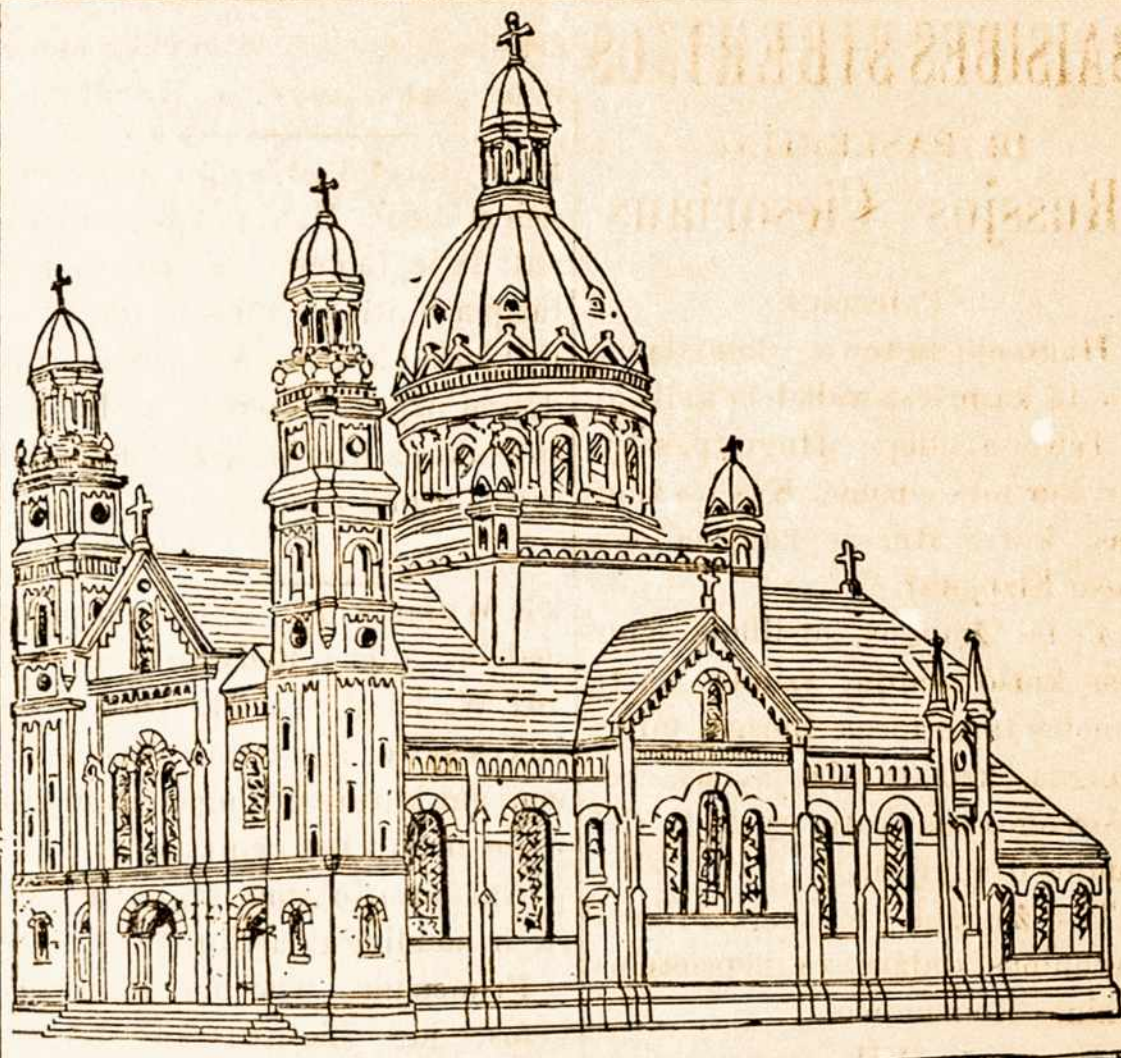
Kur dwasiszki tewai piemenys awelu ir butu kataliku, ar kinu, ar kitokio tikejimo neisztriwotu ne seja nedorybia terp žmoniu; wisur, kur tik nepasisuksi, kas blogo padare dwasiszskas, kas ap- gawo nuskriaude wargdieni dwa- siszskas.

Tur but užpakaline dwaso jems padeda.

Garlaimis Belgie parwaziawes isz kinu žemes pasakojja jog ki- nuose ugnis daug padare bledes. Pekine, sostapyle, sudego 10, 000 namu daugybe žmoniu sawo gy- wasti prapulde. Teipgi mieste Shanghai ta pacze diena pakilo ugnis, kuri sunaikino daugybe pabriku ir tukstanczius žmonis nužude.

BOLTIMORE.

L. M. Draugytes kuopa laikys apwaikszeriojt- ma 4 Kowo paininejima sumetimo baudziawu Lie- tuwaje. Del togi užprasome wisus brolius lietuwiskus susitinkiti saula po, numeru 302-304 E. Boltimore st. Cannmakers Hall ant 7 dżiegortaus wakare. Kalbos bus laikytes per kn. Dembski J. An dżiulaiti ir kitus. Wyriausybe

Paweikslas Bažnyczios, kuri bus pastatyta WAUKEGAN.

PIRKITE LOTAS WASHBURN SPRINGS, WAUKEGAN

Gereuse wieta del darbinku, ba darbo del wisu inwales. Kuris pirks pas mus Lotu Waukegan Ill. ir užmokes deszimta dali sumos, duodame ant raszto užtikrinima, kad pripotke smerties, kadir nebutu da iszmoketa Lota pereina ant locasties artimiausio sz nabaszniko giminiu, kuris jau nereikalauje mokitie.

Lotos po \$300 ir aukszczeu.

Lotai po 50 pōdu plocezio ir 150 ilgio.

Kas nor pamatit Lotas, tas gal waziuot už DYKA, Priesz 8 adina rytmeti turi apsigarsitie pas

S Mielcarek, 720 W. 18 ul.

Didziause Kniga adt swieto Gywenimai Szwentuju

ANT KIEKWIENOS DIENOS PER WISA META.

I zduota per

kuniga Petra Skarga.

WŁADYSŁO DYNIEWCZIA spausdina dabar didelę Kny- ga GYWENIMUS SZWENTUJU lenkiszkoja kalboja, kuri talpys arti 1500 puslapiu, didumo 9 x 12 colu, bus pabaikta spausdintie 1 Kowo, 1893 m.

Kas nori apturet ta Knyga pigei, tugul pasiskubina pasirupy- tie pakol da nepabaikta, dabar da galima gautie už szia PREKIA:

Apdaryta audekle.....\$3.00.

Apdaryta wisa skuroja.....\$4.00.

Apdaryta skuroja ir su pauksuotais krasztais \$5.00.

O kada bus pabaikta kasztuos dwigubai.

Kas užsiraszys 10 toklu knygu, gaus wienuoliktą priedo.

Kas neturi ant sik wisu pinigų, gali pasiustie tik pusia, o liku- siuos damokes prie atsemimo Knygos.

Wisi tie, kurie atsius pinigų ant minetos Knygos aptures pa- kwitawojima laikirasztyja [Gazeta Polska].

Kas nori užsiraszyt ta Knyga tegul siuncze pinigų ant szito Adreso.

WŁADYSŁAW DYNIEWICZ,

532 NOBLE STREET, CHICAGO, ILLINOIS.

A KOPPERL.

569 S. CANAL str.

Tape aprynktas:

GENERALNU EMIGRANTU „AGENTU“

DEL

Nickl Plate Rail Road gelaz kelio ir pawelita jam partra uktie Emigrantus, iszeiwius, isz wisu szaliu ipacz palen- gwyta kelione gelezkeliu: Eastern Western Divisions, kurio offisas yra:

NEW YORK ir CHICAGO, pas A. KOPPERL.

569 S. Canal str. Chicago Ill.

BAISIBES SIBERIJOS

IR PASLEPTINE Russjos Ciesoriaus

PALOCIUS.

Hugo ejo su tewu, dumodamas
ape ta ka priesz wahadela kalbejo.

Tewai atsilepie Hugo, pasaky-
kie, kur mes einame. Kas tas žmo-
gus, kuris atnesze naujena ape
musu Elzbjeta?

Yr tai žmogus, atsilepie senu-
kas, kurio wardas szimta kartu
minetas tawo locna burna, tai yr
žmogus, kad ir da jaunas, bet
pasirenges paaukutie gywasti del
naudos draugijos.

Tas žmogus wadinas Mikola
Bakuninas, didžiauses neprietelus
gimines Romanowu.

VII.

Isz wisu redybu Siberijos bai-
seuse ir nelaimingiausie del pabe-
gelu ir kelaunyku redyba Jakucka.
Baisuma ir dykuma tos pustynes
nejoks rasztinikas neinstengs ap-
rasztytie ne apskatyte.

Dideenia pusia tos redybos denge
neiszpasakyto didumo girios su
amžynu sniegu ir ledu.

Niekur ne matytie, kur žmo-
gaus koja butu ten datyrus, ne-
atsiranda tirnetujo gamtos, kurie
nors isz akywumo batu perbegia
ta baisia pustynia.

Tianiniekszecei gywentojai Ja
kutai gali skatitie da wisai girinei
žmones, nesiskiria nog gywulu
gywena žemaja insikase, iszlipitos
molu bazužese, guli podraug su-
gywules.

Maistas, kuriuo minta Jakutai
nebutu atsakomas szunims Ame-
rikos; wienintelu juu maistu yr
supuwusi ir pasmirdusi mesa.

Skaitlus žodziu juu kalbos teip
mažas, kad nedaug skirias nog
pirmbuwia gywentujo Austrijos,
teip gal snpratawima mažai skirias
nog bezdzioku orengutangu ir
szimpanzu.

Tie ne laimingi žmones ner-
naudingi del draugijos, waldze
Rossijs nesirupina ape pakelima
medegeska ir dwasiszka tu žmo-
niu, prieszngai caras pasinaudoja
isz tamsumo ir paikssuma tu gi-
riniu gywentujo, Wisa Jakuckos
redyba paskirta kalejima del
nelaiswiu. Kiek wiena bazuže sle-
pe nelaiminga auka, kuria tik pa-
temijo policija, arba, kuri pasirode
ne isztikima.

Po prieziura wictiniu giwentu-
u nelaiswei turi sutramdyti sawo
gywasti. Kiekwienas nelaimingas
priwerstas iszbutie kelata metu to
baisio nelaiswe baige sawo gy-
wasti sauzudystia arba iszprota
iszėjimu. Kiek wienas nelaiswis
welitu smerti, kaip ta kankinima,
ba zinoma, kas laukia žmogiu.

(Tolaus bus daugeus.)

Wietines zinios.

Preke pinigų.

1. Rublei Rossijos 53 ct.
2. Marke Wokietijos 24½ ct
3. Markes Hamburgo 24½ ct.
4. Guldenas Austrijos ir Wen-
gru 41 ct.
5. Frankai Francuzijos ir Lu-
xemburgo 20 ct.
6. Frankai Belgijos Szwicer-
lando 20 ct.
7. Kronerei Denemarko Swedu
ir Norwegu 27½ ct.
8. Finmarkes Finlandijo 19½ ct.
9. Pesetas Iszpanijos 17 ct.
10. Milerelis Portugalijo 87 ct.
12. Sira Italijo 19 ct.

Mitingas Draugistes Lietuwniku,
po wardu, Apagezda Diewo atsi-
lakis 26 Wasario 93 m. nedelos
diena 3 adina po pietu, parafios
Halle, prie baznietios S. Wojteiko,
ant kanpo 17 tos ir paulina ul. Se-
kretorius K. Kunca.

Atida (uwaga:) Draugiste Apweiz-
dos Diewo, meiltingai uzpraszo
wisus lietuwnikus, idant ateitie
ir prisirsziti prie minetos Drau-
gistes, in kuria instoimas kasz-
tuoja tik 1 dolieri Draugistes

ženklur ir teisibe, wienybe, meile
ir broliaszka paszelpa. Komitetas.

Redyste Lietuwa turi szes knygas ant parda- wimo:

1. Lietuwiszkiejie rasztai ir
rasztininkai, Amerikoje 40 centu.
2. Apie senoves Lietuwos pylis.
20 centu.
3. Paweikslas D. L. Kunigaiszcieio
Vitauto, 25 c.

Sekretorins.

4. Bestiality of the Russian Czar-
dom toward Lithuania, 10 c.
5. Apzwietos 25 c.
- Ant puses metu uzmokant isz wir-
sziaus „Apzwietos“ kaszuoja \$ 1
doleri paweikslas.
6. Karaliaus Gedemino 50 centu.

Ant susirinkimo iszgiristie ge-
ru ir naudingu dalyku.

Primenam wisiems lietuwni-
kams, jog Lietuwiszka Mokslo
draugyste pasiryzo atidarytie lie-
tuwiszka moksline, kurio kiek
wienas nemokantis rasztytie ir
skaitytie gali isimokyti, teipgi
rokundu, geograpijos istorijos
gamtos mokslu angelskos kalbos
ir daug kitokiu naudingu dalyku.
wieta mokslaines 438 S. Canal.

Sekretorius

Kas nori pirktie gera lota, ar-
ba nama ir gauti be skolu, tikras,
popieras tai eik pas musu wien-
genti Teofylu Stan 698 MILWAU-
KEE Av. kampas Noble ul.

Margumynai.

* Szauke musu kunigas:
Atsiminkite ant smerties, nieks
nežyno jog atsigules in lowa gali-
me atsikeltie numires!....

* Moters tai paukszecei, kurie
du kart ant dienos maino piunks-
nas. Moteris draugiste arba swec.
powais u auksinems plunksnomis,
su wyru ant keturiu akiu karwe-
lu.. arba wanagu.

* Ant salos Boroneo randasi
medzei orendziu 200metu senumo.

* Romania moka didziausius
padotkus ant swieto.

* Waikai Japonijo mokinas ra-
sztytie abiejoms rankoms.

* Lytus Ledyu, Arabijo, lijo 2
kartu per 29 metus.

* Pons Akamons, jusu dakte
jau 19 metu, o da neszioja trum-
pa andoroka?

Akomons. Teisybe, užtai mo-
tina suwirsz 40 metu o walkoja
andaroka su wuodega.

Ne galu tamistai duotie sawo
dukteri, ba tamista neturi turto,
Jaunikis. Kaip tai neturu, 5 wela-
kus žemes.

Tewas, wienos pieskos.

Tegul wienos pieskos; maiszelis
piesku 2 skatikai, tai parokuokie.
tewai, kiek bus tukstanzciu.

* Kas metas in Suwienitus
Walstis pribuna 1,000,000 gy-
wentujo.

* Suwienituose Walstijose ron-
das 23,000 laikraszcziu, prie ku-
riu dirba 200,000 darbinyku.

LIETUWISZKA BIBLIJA.

Apgarsiname wisiems Lietu-
wnikams, jog Redyste „Lietuwa“,
spausdina Biblija Lietuwiszko kal-
bo Jaigu kas norite teip naudinga
yga apturetie sawo namuose,
tai pasirupikite atsiustie sawo-
adresus, idant mes galetime ži-
notie, kiek norincziu randas ta
brongia knyga skaitytie.

Brolei lietuwei zinokite, kad
Biblija, kuria mes spausdinsim
patwirtita per Arciebiskupa.

BIBLIJA kasztuo \$ 10.00, kas
uzmokes dabar, gaus uz \$ 5.00r
SU GUODONE ISZDUOTOJAS.

Pasarga.

Jaigu kas permains wieta sa-
wo giwianimo, tegul paduoda sa-
wo ne tik nauja, bet ir siamaji an-
resa, nes dideluose miestuose tan-
kei taikosi, kad tuom patim war-
du ir prawarde randasi keletas a-
sabu, tada be siano adreso negali-
me zinot knry permainty.

Apgarsinimai.

Redyste Lietuwa turi szes knygas ant parda- wimo:

1. Lietuwiszkiejie rasztai ir
rasztininkai, Amerikoje 40 centu.
2. Apie senoves Lietuwos pylis.
20 centu.
3. Paweikslas D. L. Kunigaiszcieio
Vitauto, 25 c.

4. Bestiality of the Russian Czar-
dom toward Lithuania, 10 c.
5. Apzwietos 25 c.

Ant puses metu uzmokant isz wir-
sziaus „Apzwietos“ kaszuoja \$ 1
doleri paweikslas.

6. Karaliaus Gedemino 50 centu.

Swieto Pabaiga 5 c.

Lietuwos Mesijos 10 c.

Kaip ingyti Pinigus ir Turta 15

Katakizmas Katalikizskas 20 c.

Tewyniszkos Giesmes 10 c.

Juokingos dainos 10 c.

Geniu Dede 10 c.

Auszra nu wienu metu \$ 1 25 c.

Uzprasdom wisus Broilus Lie-
tuwnikus, o ipacz sekretorius lietu-
wiszku Draugyszcziu, idant butu-
met teip geri prisiustie mums A-
dresus saunariu prigulineziu in ju-
su draugystia, nes mes troksztame,
idant musu laikrasztis platytusi
terp Lietuwniku Amerikoje. Uz-
prisiuntima busim didelei dekingi
ir pasirupisim atlygtie.

Redyste.

MAX. DRZEMALA

—LENKISZKAS—

Adwokatas.

praktikawoja wisuose suduose, isz-
pildo sawo dalikus teisinga ir ge-
rai.

Rodijame wisiems letuwnikams
eitie pas Drzymala gerausi apgi-
neja prawu.

Ofisas 23 Metropolitau black
163 Randolph — Chicago.

giwenimas 1256 N. Holsted str —
Telf. N. 4923,—

JOZAS BŁOSZCZEWSKIS.

užlaiko krautuwia minksztu ir
kietu

ANGLU IR MAIKU.

Už pigiause prekia.

798 800 S. Aszland AVE.

terp 17 ir 18 ul. CHICAGO, ILL.

uzpraszinus prijmane ir per
gromatas.

AGENTAI

Laikraszczieio Lietuwa.

JOHN STEPONAITIS,

N0. 242 Monroe str.

IR

Adomas Lesmauskas, 167 Hester
Str. NEW YORK, N. Y.

Alexandra Kalwaitis, 551 W. Co-
al Str. SHENANDOAH, PA.

A, Zuikis, 621 S. 3- rd Str.

PHILADELPIA, PA.

N.F. Martiszauckas, 355 Wood-
land Ave., CLEVELAND O.

Wincentas Macionis, Box 296.

DURYEA, PENNSILVANIA.

Motiejus Kaszuba, 96 Center Str.

PITSTON, PENNSILVANIA.

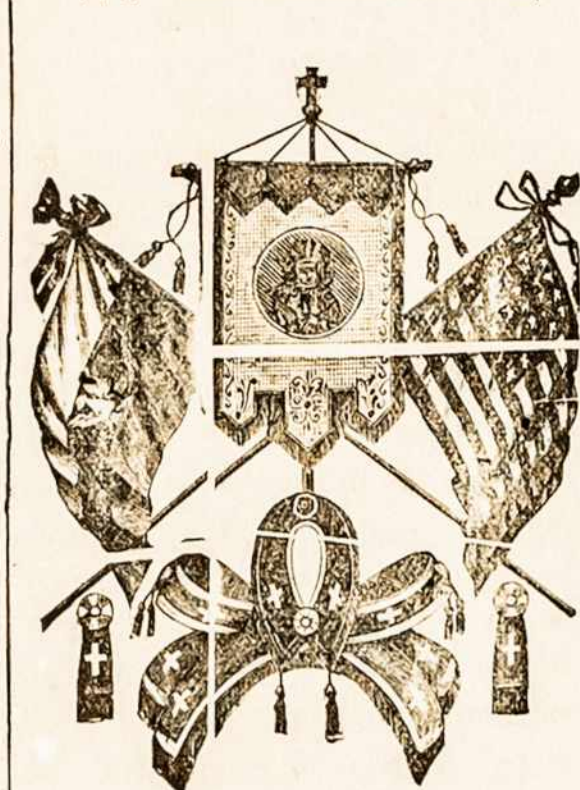
Uzpraszome ir kitus broilus Lie-
tuwnikus apsiimtie agentura mu-
us laikraszczieio. Agentas gauna
20 procenta nog dolerio.

Apraszymas Siberijos labai il-
gas, gražus ir naudingas trauksis
per 2 metu, už tai brolei skabiki
tesi pasirupintie 1 numeru lai,
raszcziok „Lietuwa“ ba pradžio
nesupratia negalitia skaitytie to
laus.

REDISTE.

* PRIBUWIMAS GARLAWIU.
Dunnet head: Synn. Thingva-
lla isz Christianos in N. Y.
New York: Naronie ir Gallia isz
Liverpool: Friesland isz Antw.

W. Słominskiene,

679 MILWAUKEE AVE.

CHICAGO, ILL.

Paduodu del žinios wisu lietu-
wiszku draugyszcziu, kad mano
krautuweje randasi wisoki daik-
tai, koki tik reikalingi ira del
draugyszcziu, kaip tai: karunos,
juostos, ženklai ant krutines,
kwietkos, lazdos del marszalku ir
tt. Wiska paduodu labai pigiai,
apsteluotus daiktus padarau isz ge-
riausios medegos. Per 17 ka metu
tuomi darbu esniu užsiemusi ir
wisas draugistes isz mano darbo
gerisi.

A. Kopperl

BANKIERIUS

569 S. Canal str. Chicago, Ill.

Priima Czekiuz ir piniguz in
banka ir moka didziausi procenta.

Parduda Laiwakortes, sunce
pinigus in wisas szalis swieto.

NAUJAS LIETUWISZKAS

Salunas

Antan.Szukewicziaus,

3355 LAUREL ul. CHICAGO.

Uždejau sziose dienose Nauja
lietuwiszka SALUNA, kuriame
užlaikau geriausius gerymus, ka-
ipo tai: Arielkas, Likierius wis-
kiaus, Wyna, Alu ir pukiausius
Cigarus.

Ateik broli pamatytie
Ir to wiso pabandytie.

LIETUWISZKAS SALUNAS

Juozupo Dizaltwos.

3253 LAUREL IR KAMPAS 33 UL.

Užlaikau swiezia Bawarska

Alu, seneseus gereuses Arielkas,
Likierius ir kwepenczius Cigarus.

Kazdien swiezias užkandis.

Ateik Broli pamatytie
Ir to wiso pabandytie.

J. DZIAŁTWA, 3253 LAUREL.

GUODOTINI WIENGENCZEI!

HALE

ZENONĄ BYKOWO,

atsiprowineje kas nedelei

BALEI IR ZABOWOS,

su puikia muzika.

Užlaikau gera dektine, alu, likierius, wina
isz užmberdes ir zijos žemes, cygarus ko gereuso
tabako. Ne užmirszkite atankitie sawo wiengenc-
zi, kur rasite wiska pigiai ir gardiai.

Swiezies ir sziltas užkandis kasdien
Ruska Pirtis (Bane), Skalbimas ga-
ru teipogi ir Barberius užlaikau.

ZENONAS BYKOWAS,

4458 S. Wood ul. ant Town of Lake

M.A.LA BUY

Lenkiszkas Sudzia.

Atlieka wisokes prawas, isz-
duoda warantus mieste Chicago ir
Cook County. Padaro ir patwirti-
na hypoteka, kontraktus ir wiso
kius dokumentus.

Ofisas atdaritas nog 8tos adinos
ritmeti iki 4tai po pietu.

186 W. Madison kamp. Halsted st.

Wakare sawo namuose po numeriu
581 Milwaukee Avenue.

LAIKRASZTIS

„LIETUVA.“

yra paskaity- tas naudyngu

P. P. Okoniewski.

695 Milwaukee Av. 5 namas

NOG NOBLE UL. CHICAGO, ILL.

Wienas iszdidziausiu lenkiszku
ir Lietuwiszku krautuwia dzeigo-
riu Chicago.

Pas mane gausite pigeusius ir
geriausius laikrodzius moterisz
kas auksinus laikrodzis — nog
\$ 10.00 iki 30.00.

wirszki auksinei \$ 10, iki 15.00
sidabrinei Elgin 2 ansai, \$ 10, 75
3 ansai, 13, 75 c.

4 ansai, 15, 85 c.

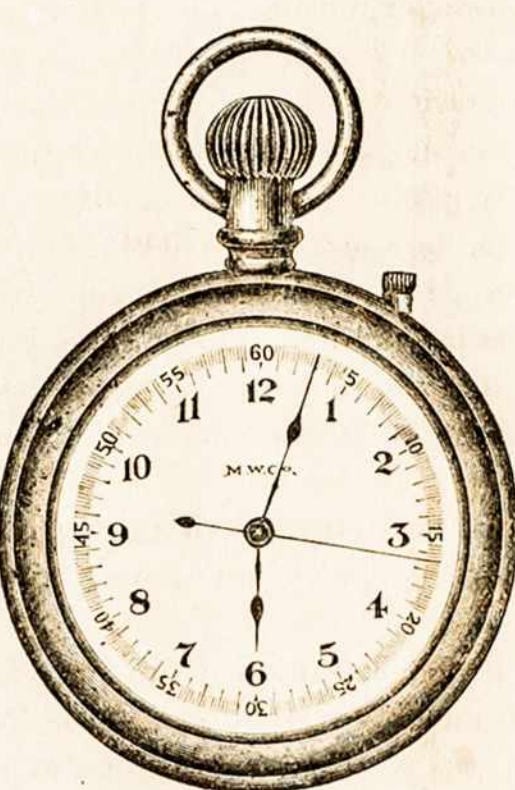
Deimontinei ziedai \$ 8.00

Dideli laikrodzei, ant 8 dienu
usisuka \$ 3.00 ir 4, 50

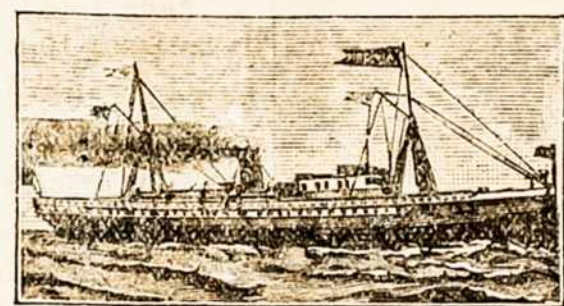
Turiu daugybe wisokiu auksiniu
ir sidabriniu spilku in teip tolu.

Niklinei geriausi ziegorelei už
\$ 3, 50 c.

695 Milwaukee Av. 5 namas nog
Noble ul. Chicago.

K. Sawickas,

Parduodu SZIPKORTES ant gerensiu laiwu už pige preke.

Siuncziu PINGUS in Lietuwa ir wisas kitas žemes.

Užlaikau wisokes KNIGAS lietuwiszkas lenkiszkas ir kitokes.

Brolei! neužmirszkite atankitie sawo wiengenti lietuwnika,

Apgarsinu brolems lietuwnikams, kad del wygados atidariau
offisa 925 ant 33 ul. priesz Lietuwiszka baznyczia.

Parduodu szipkortes del atkelawimo in Ameryka ir
atgal.

K. SAWICKAS

572 Noble St.

CHICAGO, ILL.

RESTAURACIJA.

K. Putramento

442 S. CLARK Str.

KONSTANTINAS PUTRAMENTAS, užlaiko puika Restauracija
paczem miesta.

442 S. CLARK Str.

LIETUWISZKAS DAKTARAS

T. KODIS,

Pabugias mokslo daktarystos
GYDO WYSOKIAS LIGAS.

1-mas OFISAS:

Aptieko Butkewicziaus 581 Millwaukee ave.

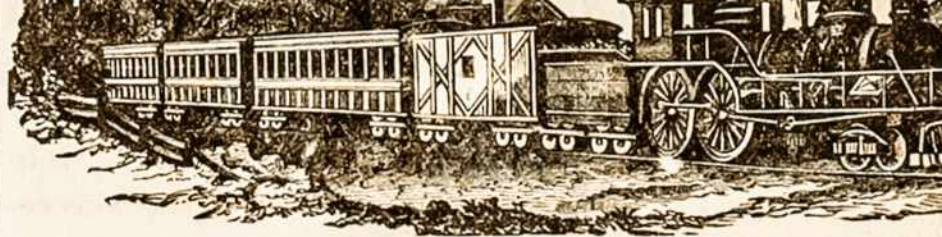
Adinos: Nog 5-tos iki 6-tu po pietu

2-tras OFISAS:

Adynos: Nog 2-tros iki 4-tai po pietu.

2876 Archer Avenue, ant kampo Bonfield ul.

Aptiekoje Mare's. Telefonas W. 333.

Nuog 1 Wasaro iszduotojas LIETUVOS

A.W. ZALESKIS.

Parduoda szipkortes ant geriausiu laiwu, už pigiause
preke tkietus del wazewimo in kitus miestus, slunczu pyni-
gus in WISAS SZALIS EUROPOS.

Wiengenczei, neužmirszkite ateitie pas sawiszki [ne swetimtaut

Adreas, Redyste Lietuwa, 567 W. 18 str.

CHICAGO. ILL.

UZEIGA LIETUWNIKU